

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 46

гр. София , 13.08.2021 г.

ВОЕННО-АПЕЛАТИВЕН СЪД в публично заседание на тринадесети август, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: полк. РУМЕН ЛЮБ. ПЕТКОВ

Членове: полк. ГЕНКО ДР. ДРАГИЕВ
полк.ЮЛИЯН В. БАНКОВ

като разгледа докладваното от полк.ЮЛИЯН В. БАНКОВ Въззивно частно наказателно дело № 20216000600037 по описа за 2021 година

образувано по частна жалба на адв. Д.Я. от САК – защитник на обвиняемия Д. Т. ГР. срещу определение № 41/06.07.2021 г. по частно наказателно дело № 214/2021 г. по описа на Военен съд – София, при секретар Емилия Стоянова и с участието на прокурорите полк. Стоян Лазаров и полк.Иво Петков.

Производството е по реда на чл. 403, ал. 2, вр. с чл. 69, ал. 4 от НПК.

С обжалваното определение състав на Софийския военен съд временно е отстранил от длъжност подполковник Д. Т. ГР. - „.....“ в отдел „.....“ - Служба „.....“ към Министерство на отбраната - обвиняем по досъдебно производство № 21 - Сл/2021 г. по описа на Военно-окръжна прокуратура - София.

С жалбата адв. Я. иска определението на Военен съд - София да бъде отменено изцяло, тъй като не приема, че има данни за извършено престъпление от Г. във връзка с работата му и че са налице основания да се счита, че служебното му положение ще създаде пречки за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото. Твърди се, че по делото не са налице данни за това Г. да е извършил престъпленията, за които е обвинен. Сочи се, че вече са извършени необходимите процесуално-следствени действия и са изети всички вещи, които органите на досъдебното производство са преценили, че имат отношение към предмета на делото както от работното помещение на Г., така и от дома му. Допълнителни съображения ще се изложат пред съда.

В съдебно заседание защитника на обвиняемия Г. поддържа изложеното в частната жалба и иска да бъде отменено определението на първоинстанционния съд, с което е временно отстранен от длъжност подп. Г..

Обвиняемият подп. Г. поддържа защитата си и иска отмяна на определението на Военен съд – София, с което временно е отстранен от длъжност „.....“ в отдел „.....“ - Служба „.....“ - Министерство на отбраната.

Прокуратурата, счита, че определението на Военен съд - София следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Юрисконсулт Мариана Салкова (за служба „.....“ – МО) иска да бъде оставено в сила определението на Военен съд – София, с което временно е отстранен от длъжност подп. Г. като правилно и законосъобразно.

Военно-апелативният съд, като взе предвид материалите по досъдебното производство, изложените от страните доводи и първоинстанционния съдебен акт, намери за установено следното:

Жалбата е подадена от легитимно лице, в законоустановения тридневен срок чрез съда, постановил първоинстанционния съдебен акт и е процесуално допустима.

С постановление от 15.03.2021 г. на прокурор от ВОП – София е образувано ДП № 21-Сл./21 г., за това, че в периода от началото на 2020 г. до настоящия момент, лица по чл. 396, ал. 1 и ал. 2 НПК, на територията на Република България образуват, ръководят и членуват в група, която си поставя за цел да извършва престъпления по глава Първа от Особената част на НК – престъпление по чл. 109, ал. 1 и 2 НК и за това, че в периода от началото на 2020 г. до настоящия момент, лица по чл. 396, ал. 1 и ал. 2 НПК, на територията на Република България, издават и събират с цел да издават на чужда държава информация, представляваща държавна тайна - престъпление по чл. 104, ал.1 НК (том 1, л. 36-37).

Делото преди това е било образувано под надзора на Специализираната прокуратура (СП) на 08.02.2021 г., като досъдебно производство (ДП) № 28/2021 г. по описа на СП за престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 НК. С постановление от 15.03.2021 г. на прокурор от СП досъдебното производство е изпратено по компетентност на Военноокръжна-прокуратура (ВОП) - София, където с постановление от същата дата на прокурор от ВОП – София досъдебното производство е прието по компетентност от ВОП-София (том 1, л. 40-41).

С постановление от 18.03.2021 г. подп. Д. Т. ГР. е привлечен в качеството на обвиняемо лице за престъпление по чл. 109 ал.2 от НК и по чл. 104, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 от НК, а именно, че:

1. В периода от началото 2020 г. до настоящия момент, на територията на Република България членувал в група ръководена от о.р. И.П.И., с членове полковник П.Д.П., Д.Н.В., Л.Б.М. и Г.П.И., като групата си поставя за цел да

извършва престъпления по глава Първа от Особената част на Наказателния кодекс - по чл. 109 от НК и

2. На неустановени дати в периода от началото на 2020 г. до настоящия момент, в съучастие като извършител с о.р. полковник И. П..в И., полковник П.Д.П., Д.Н.В., Л.Б.М. и Г.П.-И.а на територията на Република България събирал с цел да издаде на чужда държава информация, представляваща държавна тайна - престъпление по чл. 104, ал.1, вр. чл. 20, ал.2 от НК.

Първоинстанционният съд е приел за установено, че искането за временно отстраняване от длъжност е процесуално допустимо, тъй като същото е внесено от началника му и.д. директор на служба „.....“ капитан I ранг И.Х. по реда на чл. 403, ал. 2 от НПК. За процесуалната му легитимация в хода на съдебното производство по делото е представена Заповед № .../11.06.2021 г., издадена от Министъра на отбраната, от която е видно, че считано от 14.06.2021 г. капитан I ранг И.Х. е определен да изпълнява функциите на длъжността „Директор на Служба „.....“, до назначаване на титуляр. Видно от материалите по делото, първоначално с постановление от 18.03.2021 г. спрямо обвиняемият подполковник Д. Т. ГР. е била взета мярка за неотклонение „задържане за срок от 72 часа“. Наблюдаващият прокурор по делото с постановление от 19.03.2021 г. на прокурор от ВОП - София (л. 29, т.14 д.п.) е изменил мярката за неотклонение в „гаранция“ в пари, в размер на 2 000 (две хиляди лева), която е внесена в „.....“ АД по сметка ВОП-София с платежно нареждане от 23.03.2021 г. С постановление, от същата дата, на прокурор от ВОП - София (л. 31, т. 14 д.п.) на обвиняемия подполковник Д. Т. ГР. е наложена забрана да напуска пределите на Република България.

И.д. директор на служба „.....“ (СВР) обосновава искането си за временно отстраняване от длъжност на обвиняемия подполк. Д.Г. като посочва, че във връзка с привличането му като обвиняем, служител по сигурността на информацията в служба „.....“ е започнал извършването на проверка по чл. 56, ал.1 от ЗЗКИ. Директорът на службата сочи, че целият документооборот, който подлежи на обработка и контрол от него, съдържа национална и/или чуждестранна класифицирана информация и се обработва в комуникационни системи на СВР с ниво „секретно“, както и че съгласно длъжностното разписание на СВР по чл. 37, ал. 2 от ЗЗКИ за всички длъжности се изисква достъп до класифицирана информация като минималното ниво за достъп е „поверително“. Посочено е, че съгласно чл. 12, т.5, 6 и 8 от Закона за военното разузнаване, на СВР е възложено развитие на информационно и оперативно сътрудничество с разузнавателните структури на НАТО и ЕС, с разузнавателните органи на държавите-членки на НАТО и ЕС, и с партньорските служби, както и непосредственото ръководство на службата на военния аташе към задграничните посолства на Република България. Със Заповед № КИ - г. на директора Служба „.....“ е ограничен достъпът на обвиняемия подполковник Г. до национална класифицирана информация за всички нива на класификация; до чуждестранна класифицирана информация

за всички нива на класификация; до всички зони за сигурност в СВР; всички комуникационни и информационни системи, до които е имал достъп. В искането си до Военен съд - София директорът на служба „.....“ излага аргументи, че обвиняемият Г. заема длъжността „началник сектор“ в отдел „Военно-дипломатическа дейност, международно сътрудничество и протокол“, като основаните му задължения са пряко свързани с изпълнение на задачите му.

Първоинстанционният съд, за да се произнесе е взел предвид следното:

По същността си отстраняването на обвиняемия от длъжност е мярка на процесуална принуда, засягаща едно от основните права, гарантирани и защитени от Конституцията на Република България - правото на труд, обективизирано в чл. 48, ал. 1 от нея. Поради това приложението на тази норма следва да се преценява конкретно и само и единствено за постигане на визираната с разпоредбата на чл. 69, ал. 1 НПК цел - да се извърши обективно, пълно и всестранно изясняване на обстоятелствата по делото. За да се наложи спрямо едно лице тази мярка за процесуална принуда, съдът изхожда от необходимостта за кумулативно наличие на три предпоставки, а именно обвинение за умишлено престъпление от общ характер; престъплението да е във връзка с работата му и наличие на достатъчно основания, от които да се направи обоснован извод, че служебното положение на обвиняемия ще попречи за обективното, пълно и всестранно изясняване на обстоятелствата по делото. Т. е. от материалите по делото трябва да са налице данни, че служебното положение на обвиняемия подполковник Г. и пребиваването му на местоработата му в Служба „.....“ - МО ще затруднят разследването. Такова затруднение би било налице, ако от материалите в ДП са налице обективни данни за извършени действия от обвиняемия, свързани със заеманата длъжност и насочени към прикриване на извършеното престъпление или осуетяване на последващи процесуално-следствени действия.

В конкретния случай разпоредбата на чл. 403, ал. 2 от НПК няма за цел да се създаде ред за отстраняване на военнослужещите от длъжност, различен от общия ред по чл. 69, ал. 2 от НПК. Самата разпоредба на чл. 403, ал. 2 от НПК предвижда, че извън случаите на мерките за неотклонение "задържане под стража" и "домашен арест" обвиняемият военнослужещ може да бъде временно отстранен от длъжност. Предпоставките за това, обаче се съдържат в разпоредбата на чл. 69, ал. 1 от НК, а именно да е привлечен като обвиняем за умишлено престъпление от общ характер, което да е извършено във връзка с работата му и да има достатъчно основание да се счита, че служебното му положение ще създаде пречки за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото.

Съдът е намерил, че спрямо обвиняемия Д. Т. ГР. е налице първата предпоставка, тъй като са му повдигнати обвинения за извършени от него тежки умишлени престъпления по чл. чл. 109, ал. 2, вр. ал. 1 от НК и по чл.

104, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 от НК по смисъла на чл. 93, т. 7 от Наказателния кодекс.

Първоинстанционният съд е приел, че е налице и втората предвидена кумулативна предпоставка, тъй като престъпленията, за които подполковник Д. Т. ГР. е привлечен като обвиняем са във връзка с работата му като Началник на сектор в отдел „.....“ - МО. Видно от т. VI от длъжностната му характеристика, приложена на л. 46-47, том 102 от досъдебното производство обвиняемият подполк. Г. изпълнява основни и допълнителни задължения, надлежно описани ведно със специфичните изисквания за заемане на длъжността. Справката от Държавна агенция „Национална сигурност“, приложена на л. 3 - 10, т. 67 от досъдебното производство установява, че обвиняемият притежава разрешение да достъп до класифицирана информация до ниво „секретно“ и сертификати за достъп до класифицирана информация на НАТО и ЕС, които не са отнети и към настоящия момент. Също така, кабинетът, който обвиняемия ползва като служебно работно помещение е обособено като зона за сигурност клас II. Заповедта, с която е ограничен достъпът до класифицирана информация (национална и чужда) за всички нива, зони за сигурност и комуникационни и информационни системи има характера на административен акт, с всички произтичащи от това правни последици.

По отношение на третата предпоставка Военен съд - София е приел, че има достатъчно основание да се счита, че служебното му положение ще създаде пречки за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото съдът е приел за безспорно установено следното:

По делото е приложена и заповед № № ОХ -257/26.03.2018г. на министъра на отбраната (л. 21, т. 105 д.п.) относно подобряване на мерките за защита на класифицирана информация в организационна единица „МО“ при използването на Автоматизираната информационна система (АИС) на МО, Българската армия (БА), оперативните и тактически щабове. От нея се установява, че АИС се използва за създаване, обработване, съхраняване и пренасяне на класифицирана информация до ниво „поверително“, поради което следва да се използват само регистрирани и заведени на отчет USB носители, регистрирани в регистратурите за класифицирана информация в Министерство на отбраната. В тази насока съдът е посочил и съответни доказателства от делото.

Видно от компютърно-техническа експертиза, приложена на л. 3- 29, т. 31 от д.п., обект на изследване са били 10 броя флеш памет и 2 бр. карта памет, иззети с протокол за претърсване и изземване от жилища и служебен кабинет, ползвани от обвиняемия подполк. Д. Т. ГР.. От изследването на част от USB носителите се установява, че на едната флеш памет (марка „...“ с капацитет 8GB) е бил възстановен един файл - презентация на Българското, както и е установено, посредством специализирана работна станция, служеща за блокиране на възможността за промяна на данните върху изследваните

обекти, както и че има изтрити файлове, които не могат да бъдат възстановени във вид позволяващ тяхното отваряне и изследване, но в Приложение № 1 към компютърно-техническа експертиза е възпроизведен един изтрит документ извлечен от флаш паметта, от които изображение и обозначения по него може да се обоснове извод за нерегламентирано съхранение на данни от обвиняемия Г., извън обхвата на заповедта на министъра.

Видно от материалите по делото безспорно се установява, че обвиняемият подполк. Д. Т. ГР. има разрешение за достъп до класифицирана информация на ниво „секретно“, както до класифицирана информация на ЕС и НАТО, съответно до ниво „EU Sekret“ и „NATO Secret“, а познанството му с ръководителя на групата - обвиняемия И. И. датира от 2002 г., от времето когато е преподавал на обвиняемия Г. по дисциплини в рамките на първоначалния курс на обучение на служителите във военното разузнаване. По делото има данни, че именно на работното си място обвиняемият Г. е заснемал посредством мобилния си телефон документи съдържащи класифицирана информация, като документирано такова действие има заснето и възпроизведено по съответния процесуален ред на 06.01.2021 г. Подкрепя на този си извод съдът е намерил в изложеното от свидетеля Б.Б.Р., материализирано в протокол за разпита на, проведен на 15.03.2021 г. в хода на досъдебното производство (л. 1-6, л. 7-8, л. 9-11 от т. 26 от д.п.) От протокола за разпит на свидетеля подп. Г.Н.С., проведен на 19.03.2021 г. (л. 33, т.26 д.п.) се установява, че до м. декември 2020 г. обвиняемия Г. е отговарял за двустранното сътрудничество с партньорски служби, членки на НАТО и извън НАТО, като е организиран и международни форуми с тяхно участие. Също така има данни за достъп до оперативните дела, съдържащи отчетни документи за проведени оперативни мероприятия. Негова отговорност са и финансовите отчети на отдела, който ръководи, както и преводите на информация от български на английски език и от английски на български език, която е предназначена за Европейския съюз, като същата е с ниво на класификация „за служебно ползване“ и „секретно“, а за всяка преведена информация има сключено споразумение, с конкретни клаузи за реда и начина на трансфериране на данните. Материалите сочат, че сродна служба може да направи запитване за конкретно лице или за конкретна организация, за които съществува информация в базата данни на СВР и в случай, че Служба „.....“ - МО разполага с такава информация, то именно ръководството на службата преценява в какъв обем да бъде информацията, изпратена към сродната служба. Именно такава лице е и обвиняемият Г., в качеството си на „началник сектор“, тъй като след 01.12.2020 г. той е имал достъп до такава информация. Отделно от това по делото се съдържат данни, че информацията която постъпва във служба „.....“ - МО, се публикува във вътрешната мрежа от където се вижда пълното съдържание на документа, включително и достъп до информационни задачи, по които трябва да бъде докладвано от лицето, на което е поставен в страната му на пребиваване. Съдът е намерил принципна разлика в това лицето, което има допуск до класифицирана информация да бъде ограничено с административен акт до

нея и допускът му да бъде отнет по специалния ред предвиден в ЗЗКИ и ППЗЗКИ. Спрямо обвиняемият подполковник Г. по делото няма данни от които да се обоснове извод за отнемане на допуск до класифицирана вътрешна и международна информация. Точно обратното, приложени по делото са сертификатите за достъп до информация на НАТО и ЕС на обвиняемия подполк. Д. Т. ГР., а функционалните му задължения от добива на информация, в структурата на която е сектора, ръководен от Г., определя ползване на значителен по обем и съдържания класифицирана информация - национална и чуждестранна, която е и разузнавателна такава. Съдът е приел, че от справката приложена на в т. 67 на досъдебното производство се установява, че при обвиняемият подп. Г. е концентрирана голям обем класифицирана - национална и чуждестранна информация, която е и разузнавателна такава информация. Не се променя и извода на съда, че въпреки ограничението спрямо него въведено с Заповедта описа на по-горе в определението и към настоящия момент не са променени и длъжностните му задължения, а именно пълен достъп до всички организационни документи, включително и достъп до електронния архив, в който се съхраняват изпратените документи до всички Партньорски служби и информационни донесения и документи, включително и финансирането на съвместни специални операции.

Първоинстанционният съд е взел предвид и това, че на национално ниво задължението за защита на класифицирана информация произтича от Споразумението между страните по Северноатлантическия договор относно сигурността на информацията (ратифицирано със закон, приет от 39 НС на 08.09.2004 г., обн. ДВ бр. 82 от 21.09.2004 г.), както и чл. 116 от Закона за защита на класифицирана информация (ЗЗКИ), където е указано, че по отношение на обменяна или предоставяна на Република България класифицирана информация, от страна на международна организация, чиито член е Република България, се прилагат принципите, нормите и процедурите за защита на класифицирана информация, действаща в рамките на тази международна организация. В споразумението изрично е предвидено, че страните-членки се задължават да защитават и опазват 5(пет) вида класифицирана информация, а именно: класифицирана информация, маркирана като такава, която произхожда от НАТО или която да е предоставена на НАТО от държава -член; класифицирана информация, маркирана като такава, на държава-член изпратена до друга държава в подкрепа на програма, проект или договор на НАТО; нивото на класификация за сигурност, както тя е определена и да полагат всички усилия да я опазят; като не използват класифицирана информация за цели, различни от онези залегнали в Североатлантическия договор и решенията и резолюциите, отнасящи се до този договор; като не разкриват такава информация на страни, които не са членове на НАТО, без съгласието на страната, от която произхожда информацията.

Защитата на класифицирана информация на НАТО се осигурява чрез националното законодателство на страните-членки, като в него се включват и

мерки за защита, които осигуряват спазването на основните принципи и минималните стандарти за защита на класифицирана информация на НАТО по сигурността и съпътстващите я директиви. В случаите на компрометиране и/или пробив в сигурността или неблагоприятна дейност, когато класифицираната информация на НАТО е загубила своята конфиденциалност, цялостност или достъпност, редът и начините за противодействие са надлежно описани в Политиката на НАТО по сигурността, Директивата на НАТО по персонална сигурност, Директивата по сигурността на класифицираната информация на НАТО, Документ АС и горещитираното Споразумение.

В конкретния случай, длъжностното разписание на Служба „.....“ - МО и списъка по чл. 37, ал.2 от ЗЗКИ за всички длъжности в нея се изисква достъп до класифицирана информация. Обвиняемият Г. заема длъжността „началник сектор“ в отдел „.....“, като основаните му задължения са свързани с изпълнението на чл. 12, т.5, т.6 и т. 8 от Закона за военното разузнаване, тъй като развитието на информационното и оперативно сътрудничество с разузнавателните структури на НАТО и ЕС, с партньорските служби, като и непосредственото ръководство в службата на военния аташе към задграничните правителства на Република България, което обосновава категоричен извод, че по делото съществуват достатъчно данни, че служебното му положение ще създаде пречки за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото. В този смисъл възражението на обвиняемия подп. Г., че би могъл да бъде преназначен на друга служба, за която не се изисква достъп до квалифицирана информация е несъстоятелен и не следва да бъде уважавано, още повече, че за всички длъжности в тази служба се изисква достъп и работа със документи съдържащи класифицирана информация.

В хода на съдебното заседание по делото първоинстанционният съд е установил, че считано от м.03.2021 г. обвиняемият Г. е получил трудово възнаграждение общо в размер на 13322,98 лева. Фактът, че сметките му са запорирани и той е в невъзможност да извършва разпореждане с тях е без значение, тъй като трудово възнаграждение представлява надлежна престация на работодателя срещу положен труд. Трудовото възнаграждение е част от нормативно установеното съдържание на трудово правоотношение. Също така, в съдебното заседание по делото е установено, че обвиняемият подполковник Г. е ползвал и полагаем платен годишен отпуск за 2021 г. в размер на 40 работни дни, определяни по реда на чл. 102 от Закона за отбраната и въоръжените сили на РБ, който към настоящия момент е използван в цялост.

Военен съд - София е счел, че временното отстраняване от длъжност би предотвратило извършването на други престъпления, които да възпрепятстват разкриването на обективната истина по делото и прие, че са налице доказателствата по делото сочещи на извод, че обвиняемият може да извърши други престъпления.

С оглед на изложеното, този съд е намерил, че е налице и третата кумулативна предпоставка за налагане на исканата мярка за процесуална принуда, като тя отговаря на степента на обществената опасност на дееца и деянието, и е съобразена с доказателствата срещу него, със здравословното му състояние и семейното му положение, възрастта му и другите данни за неговата личност.

С оглед всичко изложено Военен съд - София е уважил искането на и.д. директор на служба „.....“ капитан I ранг И.Х. по досъдебно производство № 21-сл/2021 г. по описа на ВОП-София, като основателно и е отстранил временно от длъжност подполковник Д. Т. ГР. - „.....“ в отдел „.....“ - Служба „.....“ към Министерство на отбраната - обвиняем по досъдебно производство № 21 - Сл/2021 г. по описа на Военно-окръжна прокуратура - София.

Настоящият състав напълно споделя изводите на първоинстанционния съд и ги намира за правилни и законосъобразни, поради което счита, че определението, с което обвиняемият подп. Г. временно е отстранен от длъжност следва да бъде потвърдено изцяло.

Налице са предпоставките на чл.69 ал.1 от НПК за отстраняването на обвиняемия от длъжност, тъй като същия е привлечен към наказателна отговорност умишлени престъпления от общ характер, извършени във връзка с работата му и има достатъчно основания да се смята ,че служебното му положение ще създаде пречки за обективното ,всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото.

Няма как при тези тежки обвинения/по глава първа на НК/, които са повдигнати на Г., за престъпления, извършени във връзка с работата му да се приеме тезата на защитника му, че служебното му положение няма да създава пречки за обективното, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото. Точно обратното, ако същият не бъде временно отстранен от длъжност, той ще пречи на разследването по делото, доколкото с оглед заеманата длъжност „.....“ в отдел „.....“ в Служба „.....“ към Министерство на отбраната през него би минавал целия документооборот, който съдържа национална и чуждестранна класифицирана информация.Самият обвиняем посочва в разпита си /т.14,л.7-10/ как срещу заплащане е предоставял разузнавателна информация до която имал достъп по служба на ръководителя на ОПГ, което е несъвместимо с оставане на длъжността. От друга страна същият е лишен от правото на допуск и влизане в административната сграда на служба „.....“, тъй като всички работни помещения са определени като зони за сигурност и няма как обвиняемия подп. Г. да изпълнява задълженията си като служител на служба „.....“, още повече, че същият е лишен от достъп до национална и чуждестранна класифицирана информация за всички нива на класификация.

Няма как и обвиняемият да бъде преназначен на друга длъжност, доколкото в служба „.....“ за всички длъжности се изисква достъп до

класифицирана информация, като минималното ниво е „Поверително“, а той е с отнет такъв достъп, както е посочил в искането си за отстраняване от длъжност на Г. ръководителя на службата.

Поради изложеното и на основание чл. 403, ал. 2, във връзка с чл. 69, ал. 4 от НПК, Военно-апелативният съд

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение № 41/06.07.2021 г., постановено по частно наказателно дело № 214/2021 г. по описа на Военен съд – София.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО не подлежи на обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____